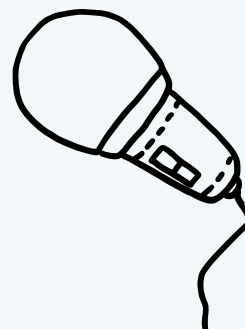

PREZENTACIJA PRIČA O KLIMI USMJERENIH NA RJEŠENJA:

PRIČANJE PRIČA KOJE POTIČU
NA AKCIJU U KLIMATSKOJ KRIZI

Uvjerljiva prezentacija je osnova svakog uspješnog novinarskog projekta. Bilo da se prijavljujete za grant, tražite uredničku podršku ili sarađujete preko granica, način na koji predstavljate svoju ideju može napraviti veliku razliku. Ovaj vodič objedinjuje uvide mentora i članova prve inicijative [Constructive News: Fostering Solutions Journalism Across Europe](#) (Konstruktivne vijesti: Podsticanje novinarstva usmjerenog na rješenja širom Evrope, SoJo Europe) kako bi pomogao novinarima da usavrše prezentaciju priča o klimatskim rješenjima. Od definisanja dobre perspektive do demonstracije uticaja, njihovi savjeti će vam pomoći da kreirate prezentacije koje se ističu – bilo da se radi o finansiranju, objavljivanju ili široj podršci. Uz pravi pristup, odlična prezentacija ne samo da osigurava resurse – ona jača samo pripovijedanje. Istražimo šta prezentaciju priče čini zaista uvjerljivom.

PITANJA PRIJE ODGOVORA

Prekogranični istraživački rad često isprepliće lokalne uvide i globalnu relevantnost, što je još važnije za novinarske projekte usmjerene na klimatska rješenja. Iako su teme koje prekogranični tim može istraživati beskonačne, postoje i ključna pitanja koja se moraju postaviti prije pokretanja istrage.

- **Zašto baš vi?** Ili, općenito, zašto ste vi (ili vaša redakcija ili prekogranični tim) dobro pozicionirani da ispričate određenu priču? Možda imate pristup zajednicama koje su direktno pogođene klimatskim problemom. Kako predlaže [Angela K. Evans](#), menadžerka klimatskih inicijativa u Solutions Journalism Networku: „Imate kolege u redakcijama koji su stručnjaci za okoliš ili klimu.“ Najbolji saradnici su možda u istoj redakciji ili regionalnim redakcijama s uspostavljenim mrežama. „Možda to može biti [članak] s više autora“, dodaje Evans. „To je sjajno. Znam da [novinari] ne žele uvijek supotpisnike na člancima, ali ponekad je to neophodno.“
- **Zašto vaša lokacija?** Multimedijaska novinarka Lola García-Ajofrín iz španskih digitalnih novina [El Confidencial](#) poziva novinare i prekogranične timove da „razmišljaju lokalno [i pronađu nešto] što se može ekstrapolirati ili replicirati na drugom mjestu“. Kaže da može postojati „most ili granica“ u politikama između zemalja, koje nisu uvijek nužno slične, ali mogu postati tačke poređenja između podataka ili odgovora. Ali samo ako to ima smisla, dodaje: „Ne moramo se prisiljavati da pravimo poređenje, recimo između Belgije i Španije, ako to nema smisla.“
- **Zašto novinarstvo usmjereno na rješenja?** Njegov okvir sa četiri stuba (odgovor, uvid, dokazi i ograničenja) daje jasne smjernice. Međutim, za one koji prvi put rade s ovim okvirom njegova primjena može stvarati pritisak. Oana Filip, novinarka rumunske online publikacije [Scena9](#), podsjeća: „Ponekad je u redu da se ne fokusiramo na riječ 'rješenje' već na 'odgovor'. Ne tražimo čarobni štapić koji će sve riješiti.“ [Viktoriiia Hubareva](#), ekološka novinarka ukrajinskog medija usmjerenog na rješenja [Rubryka](#), kaže: „Ne samo da imenujemo i opisujemo gotova rješenja već detaljno razgovaramo i o njihovim nedostacima, analiziramo ih i pronalazimo nove alternative.“

EMOCIONALNA SRŽ PRIČA O KLIMI

Iako se priče o obećavajućim rješenjima oslanjaju na podatke i dokaze, pretjerani fokus na njih priču može učiniti suhoparnom i tehnički zahtjevnom. Mnogi članovi i mentori tima SoJo Europe naglašavaju moć iskustva, posebno od ljudi ili zajednica čije direktno angažovanje u rješavanju klimatskih problema ili odgovorima čini priče relevantnijim, upečatljivijim i uticajnijim. Kako kaže slobodni novinar Matty Edwards, bivši novinar The Bristol Cable: „Kada ima mnogo novinarskih priča koje možete pročitati, ta emocionalna, ljudska veza je još važnija.“

Predstavljanje emocionalnih, ljudskih veza u pričama ne zahtijeva samo dobre vještine pripovijedanja ili narativne tehnike već i životna iskustva koja izražavaju ljudi ili zajednice. Intervjuisanje na terenu je oduvijek bilo dobar način bilježenja uticajnih priča. To je i važan podsjetnik da su lokalno znanje i ljudska povezanost jednako važni kao i stručna analiza ili dubinsko istraživanje. Andrea Giambartolomei iz italijanskog časopisa lavalibera voli vidjeti kako se izvori otvaraju i „[pričaju] svoje nade ili probleme strancu“. Vrlo često životna iskustva pokazuju više od onoga što novinari istražuju i pretpostavljaju u svojim dalekim redakcijama. Kao što Filip primjećuje: „Naravno, iz udobnosti glavnog grada sve izgleda vrlo lako. Ali kada odete na teren vidite rješenje koje se ne može primijeniti ili zahtijeva mnogo prilagođavanja jer je lokalno okruženje drugačije.“

Bez obzira na to koju će strategiju vaš prekogranični tim primijeniti za prikupljanje životnih iskustava, nekoliko članova tima SoJo Europe preporučuje određene pristupe: Direktorica RADAR Magazinea Marta Frigerio govori o „empatičnom i iskustvenom pristupu“ intervjuisanju: „Naša priča u središte stavlja ljude i njihove probleme. [Razgovor s njima] nije samo [vođenje] intervjua jedan na jedan ili hladan [razgovor], već bliži i opušteniji način da upoznamo sagovornike i razgovaramo s njima.“ U međuvremenu, glavni urednik Slow Newsa Alberto Puliafito zagovara interakciju s ljudima koji aktivno ne doživljavaju probleme povezane s klimom kako bi se razumjelo kako ih oni percipiraju ili razmišljaju o njima.

POTENCIJALNE SLIJEPE TAČKE U PREZENTACIJAMA

Priprema prezentacije za priču o klimatskim rješenjima ili prijedloga za grant jednako je važna kao i pisanje samog članka. Vi ili vaš prekogranični tim sigurno želite da to bude nepogrešivo. Ali čak i najpažljivije pripremljeni prijedlozi mogu imati slijepe tačke – a mi ih vidimo tek nakon što pošaljemo email! Zato prije slanja usporite i ponovo razmislite o ovim ključnim tačkama:

- **Podloga vašeg prijedloga.** Sasvim je očigledno da prijedlozi moraju jasno definisati problem, rješenje ili odgovor koji treba ispitati i ključne osobe koje su uključene ili relevantne za priču. Osim toga, razmislite o izvodljivosti i pristupu, kaže slobodna novinarka i producentica Petra Kovačević. „Ljudi imaju vrlo velike ambicije, ali se nađu u velikoj nevolji kada dobiju finansiranje jer ne mogu ispuniti ono što su obećali.“
- **Izbjegavajte stereotipe.** Vjerovatno ste čuli ovaj savjet na uvodnom času novinarstva. Ipak, stereotipi se mogu nezapaženo provući. Edwards predlaže da tražite povratne informacije ne samo od urednika već i od ljudi iz mjesta ili zajednice o kojoj izvještavate. Viši savjetnik organizacije International Media Support (IMS) Henrik Grunnet preporučuje otvorene razgovore o kulturnoj osjetljivosti. Kako on napominje, poruke poput „Želimo biti obzirni prema tome kako vaša kultura gleda na ovo“ neophodne su za ovu vrstu razgovora i saradnje.
- **Je li saradnja iskrena?** Cilj prekograničnog rada nije uključivanje više zemalja – niti je to, kako Grunnet kaže, „alibi jer su vam potrebne dvije zemlje [ili više]“ za istraživanje. Edwards kaže da saradnja mora biti iskrena i da „kontekst svakog [domaćeg područja novinara] mora biti relevantan za kontekste drugih novinara“. Štaviše, „vrlo je važno da osjetim da su ravnopravni i da su se [upoznali] prije nego što počnu raditi na priči“, dodaje Grunnet.
- **Obuhvatite sve strane priče:** Okvir novinarstva usmjerenog na rješenja zasnovan na četiri stuba je dobra početna tačka prilikom provođenja prethodnog istraživanja i razjašnjavanja detalja o rješenjima ili odgovorima sa stručnjacima i zajednicama pogođenim klimatskim problemima kako bi se ojačale njihove priče. **Važno je izvještavati o tome kome rješenje je uspješno, ali i o ljudima kojima ne pomaže,** napominje Kovačević.

UREDNICI,
OBRATITE
PAŽNJU

„Urednici trebaju čitati prezentacije zbog sadržaja, a ne zbog formulacija“, preporučuje Kaja Šeruga koja piše o arhitekturi i urbanom razvoju. „U suprotnom, riskiraju da nenamjerno isključe odlične novinare koji pišu na svom drugom, trećem ili četvrtom jeziku, a koji možda imaju dubinsko lokalno razumijevanje problema.“

Pozivi za prezentacije priča ili prijedloge za grantove privlače veliko interesovanje prekograničnih timova. Evaluacije dugo traju, a recenzenti ocjenjuju prijave na osnovu vrlo strogih kriterija. Međutim, neki mentori pozivaju na fleksibilnost, posebno kada timove čine novinari koji ne govore maternji jezik recenzenta.

Ako im date povratne informacije, novinari mogu preispitati da li perspektiva ili plan priče sadržava stereotipe ili pristrasnosti. Međutim, previše razmišljanja o izboru riječi može biti kontraproduktivno, posebno tokom pripreme prezentacije. „Svi slični problemi se mogu riješiti u uredničkom procesu“, dodaje Šeruga.

KONTAKTIRAJTE NAS

Bilo da imate pitanja, želite obuku iz novinarstva usmjerenog na rješenja ili želite sarađivati s nama, naš tim je posvećen tome da vam pruži podršku. Kontaktirajte nas na **transitions@tol.org** da zajednički istražujemo novinarstvo usmjereno na rješenja, razmjenjujemo ideje i ostavimo trag.

TU SMO DA POMOGNEMO

Partneri na projektu:

Transitions

**SOLUTIONS
JOURNALISM
NETWORK**

